

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
3990-05

meddelad i Stockholm den 13 juni 2008

KLAGANDE

AA

MOTPART

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 13 juni 2005 i mål nr 6351-03
(bilaga)

SAKEN

Handikappersättning

YRKANDEN M.M.

AA fullföljer sin talan och åberopar bl.a. ett intyg utfärdat den 7 november 2007 av akupunktör BB.

Försäkringskassan medger bifall till överklagandet på så sätt att kostnader för preparatet Lactiplus ska beaktas vid bedömningen av AAs

Dok.Id 52543

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 5

Expeditionstid
09:00-12:00
13:00-15:00

Telefon
08-561 676 00
Telefax
08-561 678 20

rätt till handikappersättning eftersom preparatet får betraktas som särskild kost. Däremot anser Försäkringskassan att kostnaderna för akupunktur inte ska beaktas eftersom utredningen inte ger stöd för att dessa behandlingar är en följd av funktionshindret.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 9 kap. 2 § första och andra styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, i tillämplig lydelse, har en försäkrad rätt till handikappersättning om han för avsevärd tid fått sin funktionsförmåga nedsatt i sådan omfattning att han a) i sin dagliga livsföring behöver mera tidskrävande hjälp av annan, b) för att kunna förvärvsarbeta behöver fortlöpande hjälp av annan eller c) eljest behöver vidkännas betydande merutgifter. Om det föreligger både hjälpbehov och merutgifter grundas bedömningen av rätt till handikappersättning på det sammanlagda behovet av stöd. Allt efter hjälpbehovets omfattning eller merutgifternas storlek utgör handikappersättningen för år räknat 69, 53 eller 36 procent av basbeloppet, 9 kap. 3 § första stycket AFL i tillämplig lydelse. Motsvarande bestämmelser finns numera i 5 och 6 §§ lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag.

I förarbetena till 9 kap. 2 § AFL uttalades bl.a. följande (prop. 1974:129 s. 109 och prop. 1977/78:100, bilaga 8, s. 53 f.). Handikappersättning är i princip en merkostnadsersättning. Beslutet i frågan om handikappersättning bör baseras på en prövning av vilka uppgivna utgifter för den handikappade som synes rimliga och motiverade av hans speciella behov. Härvid bör såväl handikappets beskaffenhet som den försäkrades personliga förhållanden tillmätas betydelse.

Frågan i målet är om AA till följd av nedsatt funktionsförmåga behöver vidkännas merutgifter för preparatet Lactiplus och för behandling med akupunktur.

Regeringsrätten gör följande bedömning.

Det är ofta svårt att göra några mer exakta beräkningar av de merutgifter som uppkommer till följd av en funktionsnedsättning och en viss schablonisering av kostnadsberäkningen måste godtas. De tillämpningsanvisningar som Försäkringskassan lämnar i sina allmänna råd och vägledningar får som regel anses ge ett fullgott underlag för bedömningen av vilka merutgifter som kan beaktas i det enskilda fallet om inte

den försäkrade kan visa att omständigheterna i hans eller hennes fall är sådana att det är motiverat att utgå från ett högre belopp än vad som kan beräknas med tillämpning av dessa anvisningar (jfr RÅ 2005 ref. 45). Härav följer att den omständigheten att en viss kostnad inte finns upptagen i Försäkringskassans allmänna råd eller vägledningar eller går att hänföra till någon av de kostnadskategorier som Försäkringskassan använder i dessa inte i sig utgör skäl för att inte godta den som en sådan merutgift som kan grunda rätt till handikappersättning. Om det kan konstateras att kostnaden i fråga är föranledd av funktionsnedsättningen ska den beaktas som en merutgift vid bedömningen av rätten till handikappersättning.

Av handlingarna i målet framgår att AA bl.a. har svårbehandlade magbesvär. Efter insättande av Lactiplus har dessa besvär avsevärt lindrats. AAs läkare har därför ordinerat henne att fortsätta med preparatet. Regeringsrätten finner att det av utredningen får anses framgå att AA till följd av nedsatt funktionsförmåga behöver vidkännas merutgifter för preparatet Lactiplus och att utgifterna därmed ska beaktas vid bedömningen av hennes rätt till handikappersättning.

Vad gäller frågan om kostnader för behandling med akupunktur finner Regeringsrätten däremot att utredningen i målet inte ger tillräckligt stöd för att anse att denna behandling är motiverad av hennes funktionshinder. Kostnaderna för akupunktur utgör därmed inte sådana merutgifter som kan beaktas vid bedömningen av hennes rätt till handikappersättning.

Det bör ankomma på Försäkringskassan att beräkna de sammanlagda merutgifternas storlek samt att ta ställning till om dessa, tillsammans med AAs hjälpbehov, motiverar en högre handikappersättning än 36 procent av prisbasbeloppet och i så fall från vilken tidpunkt denna högre ersättning ska utges.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med ändring av underinstansernas avgöranden förklarar Regeringsrätten att kostnader för Lactiplus ska beaktas vid bedömningen av AAs

rätt till handikappersättning. Det ankommer på Försäkringskassan att vidta de åtgärder som föranleds av denna dom.

Susanne Billum

Lars Wennerström

Eskil Nord

Annika Brickman

Margit Knutsson

Karin Nilsson Edin
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II
Föredraget 2008-05-28